

Barátné Hajdu Ágnes-Dávid Boglárka: Az EBLIDA és a Bécsi Nyilatkozat

Az EBLIDA (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations) a Könyvtári, Információs és Dokumentációs Egyesületek Európai Irodája eredetileg a szabványosítással, a könyvtári alapfunkciókat szabályozó, elsősorban nemzetközi jogszabályokkal, különös tekintettel a szerzői és licenzjogokkal foglalkozott az európai könyvtárpolitikai kezdeményezések és könyvtári kutatások mellett. Ma a nemzeti könyvtárak, információs, dokumentációs és levéltári egyesületek és szervezetek független ernyőszervezetének tartja magát, amely az európai információs társadalom jelenségeivel foglalkozik. Jelenleg a szervezet a hagyományos szerzői és licenzjogok mellett a kultúra, az oktatás és az európai uniós irányelvek kibővítésén munkálkodik. Digitális korunkban népszerűsítik az akadálytalan információhozzáférést, illetve levéltárak és könyvtárak szerepét és lehetőségeit a hozzáférés biztosításában.

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete 1997-től társult-, majd hazánk EU-taggá válásával, 2004-től teljes jogú tagja az EBLIDÁ-nak.

Az EBLIDA küldetésének tekinti, hogy hídként szolgálja az európai könyvtárakat és egyesületeket, könyvtárpolitikai tényezőként közvetítse az igényeket és trendeket az EU különböző testületei számára (pl. Európai Bizottság, Európai Parlament, Régiók Bizottsága, Miniszterek Tanácsa, Európa Tanács stb.).

Az EBLIDA, küldetésével összhangban, mindig is aktívan működött közre a szakmapolitikai kezdeményezésekben, teret ad az információs társadalom, a digitális kultúra alapkérdéseivel kapcsolatos vitáknak, és kölcsönösen tájékoztatja az Európai Unió szerveit, valamint az EBLIDA-tagokat az európai történésekről és trendekről.

Az EBLIDA 2007 és 2010 közötti stratégiai terve megfogalmazza, hogy továbbra is az európai szerzői jog és szellemi tulajdonjog szabályozásával kapcsolatos kérdésekkel kíván foglalkozni, különös tekintettel a digitális könyvtárak létrehozásához szükséges központi szabályozásra az Európai Unióban.

-A megfelelő kompetenciák biztosítása érdekében 2007-ben egy szakértői csoportot hoz létre a digitalizálással és az online hozzáféréssel kapcsolatosan.

-Az EBLIDA folytatja a munkát és stratégiai szövetkezést a könyvtárakkal és információs szervezetekkel, hogy biztosítsa az összehangoltságot és a szervezetek, valamint intézmények lehető legjobb hálózatát alakítsa ki.

-A jelenlegi európai szerzői jog sok tekintetben elégtelen szabályozását az online és digitális környezet jövőbeli kihívásainak felelteti meg úgy, hogy a lehető legjobb kondíciókat biztosítja a könyvtárak és információs szervezetek felhasználói számára.

Az EBLIDA és a NAPLE* Forum (National Authorities on Public Libraries in Europe - Európai Közkönyvtárak Nemzeti Hatósága) bécsi konferenciáján 2009-ben kölcsönösen megállapodtak abban, hogy biztosítják és megerősítik a könyvtári szolgáltatások szerepét, mint lehetséges és fontos potenciálokat egész Európában, és ennek érdekében felhívást intéznek az Európai Bizottsághoz. Ezen gondolatok nyomán adták közre és fordították le a tagállamok nyelvére a Bécsi Nyilatkozatot, és 2010. május 6-án deklarálták a helsinki konferencián, amelyet a következőkben adunk közre.

* A NAPLE, National Authorities for Public Libraries in Europe, amely egy nemzetközi nem kormányzati szövetség a nemzeti könyvtári hatóságok, intézetek érdekeinek érvényesítésére Európában. Fő célja az alapelvek és stratégiák előmozdítása a közkönyvtári politika számára.

Megjelent a Könyv, Könyvtár, Könyvtáros 2010. évi 8. számában